

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ | ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΒΕΝΕΤΑ*

Επαπειλούμενες «αποκαταστάσεις» και καταστροφικές «ήπιες παρεμβάσεις»

Σε χρόνια εθνικής δοκιμασίας, κατά τα οποία η ελληνική κοινωνία χειμάζεται, με θύματα δικαίους και αδικούς, πρόβαλε με επίταση μια επικίνδυνη ιδιότητα του ελληνικού χαρακτήρα: η πολυπραγμοσύνη. Στόχοι άκριτοι, κινήσεις επιπόλαιες, πρωτοβουλίες αφελείς και «έξυπνα» ευρήματα προβάλλονται ως κοινωνική προσφορά με το πρόσχημα της τόνωσης του πθικού των πολιτών.

Πρόσφατο επαπειλούμενο θύμα της πολυπραγμοσύνης μας, ο Εθνικός Κήπος της Αθήνας.

Ο δημόσιος αυτός χώρος πρασίνου, ο μόνος κατά τα πρότυπα της δυτικοευρωπαϊκής κηποτεχνίας αστικός κήπος της Ελλάδος, είναι ένα υψηλό αισθητικό επίτευγμα, μια σπάνια σύζευξη πάρκου αναψυχής και βοτανικού κήπου. Ο ρόλος του θαλερού αυτού μνημείου μέσα στη μεγαλούπολη είναι κατ'εξοχήν ηθικοπλαστικός. Εξοικειώνει τους Αθηναίους με την ομορφιά του κόσμου της φύσης, αναπλασμένους από τον άνθρωπο, και προσφέρει με τα λόγια του καταξιωμένου αθηναίοδιδου Κώστα Μπίρη έναν δημόσιο χώρο που εξασφαλίζει «τη μόνωση και τη γαλήνη» όντας ο κήπος της «εκστάσεως και της ρέμβης».

Κινδύνους βεβηλώσεως πέρασε ο Κήπος και στο παρελθόν. Ας θυ-

Ο Εθνικός Κήπος, ο μόνος κατά τα πρότυπα της δυτικοευρωπαϊκής κηποτεχνίας αστικός κήπος της Ελλάδος, είναι μια σπάνια σύζευξη πάρκου αναψυχής και βοτανικού κήπου.

μηθούμε μόνο το αλφειό μνημείο «Θέατρο Κήπου» που είχε εγκατασταθεί προ 50 ετών, ευτυχώς περαστικά, στις φυλλωσιές του. Ωστόσο και σήμερα, οι ανεξάντλητες πάντα δόξες «πρακτικές και καλλιτεχνικές ανάγκες» καιροσκοπούν εναντίον του, αδηφάγες. Ο Εθνικός Κήπος επέζησε αλώβητος 160 χρόνια, αλλά μπορεί να εκτεθεί σε πολλές επιβουλές με το πρόσχημα των «βελτιώσεων»: τέλεση «μουσικών γεγονότων», εκθέσεις γλυπτών, θεάματα «ήχος και φως», δεξιώσεις υψηλών και μη προσώπων, διεξαγωγή «αθλητικών δρώμενων», ο κατάλογος των πιθανών ανεπιθύμητων αλλοιώσεων δεν έχει τέλος, όπως δεν έχει όρια και η εφευρετικότητα των επιχειρησιακών πρωτοβουλιών. Και όλα αυτά βέβαια με το καλοπροαίρετο, δήθεν, κίνητρο του «ζων-

Η δυτική είσοδος του Κήπου με το ηλιακό ρολόι και την αλέα από φοίνικες. Από την έκδοση «Ο Κήπος της Αμαλίας» του Αλ. Παπαγεωργίου-Βενετά.

τανέματος του χώρου» και της «αποδόσεως του κήπου εις τους Αθηναίους». Δικαιολογίες εν αμαρτία και ισχυρισμοί εκ του πονηρού.

Έτσι, εκ του πονηρού είναι βεβαίως και οι προσφάτως προτεινόμενες αυθαίρετες και ανιστόρητες κηποτεχνικές λύσεις που χαρακτηρίζονται «ήπιες παρεμβάσεις» και που στην πραγματικότητα είναι παραμορφωτικές αλλοιώσεις. Εκ του πονηρού είναι τα «ανοίγματα του κήπου στην τέχνη και στον άνθρωπο» που, υπό μορφή προσφορών μαικνικού χαρακτήρα, καλύπτουν επιχειρησιακές ορέξεις.

Όλοι βέβαια επιθυμούμε να διατηρηθεί θαλερός ο Εθνικός Κήπος και προσβάσιμος για τους Αθηναίους. Το κύριο όμως μέλημά μας δεν μπορεί να είναι άλλο από τη διατήρηση του αυθεντικού πνεύματος, του «δαιμονίου του χώρου», ο σεβασμός του κηποτεχνικού οράματος των δημιουργών του, που πραγματώθηκε σε μια Ελλάδα «πτωχόν και έντιμον» του 1840-1860, ενός οράματος που η σημερινή Ελλάδα δεν μπορεί ούτε να συλλάβει αλλά και ούτε να πραγματώσει ένα αντάξιό του.

Η νεοελληνική κοινωνία, αντιμέτωπη με τον Κήπο, θα δώσει εξετάσεις: θα εκφράσει το επίπεδο της ευαισθησίας και του ήθους της. Θα σεβασθούν και θα προστατεύ-

σουν το κομψότεχνημα αυτό οι Αθηναίοι ή θα το βιάσουν; Θα προσαρμόσουμε -ισοπεδώνοντας τα πάντα- τον Εθνικό Κήπο στα μέτρα του συρμού και στις ορέξεις ενός επιπόλαιου νεωτερισμού ή θα σεβασθούμε την ανεπανάλητη γοητεία και ομορφιά του και θα τον διατηρήσουμε άθικτο;

Θα μπορούσα να προσθέσω εδώ πολλά, αλλά αυτά τα έχω δημοσιεύσει και διακηρύξει δημόσια, για όσους είναι πρόθυμοι και ικανοί να ακούσουν και να συνετισθούν.

Απευθυνόμενος προς τους αυτεπάγγελτους δήθεν «εξωραϊστές» και οργανωτές της επαπειλούμενης καταστροφής του Εθνικού Κήπου, τους φωνάζω: Αιδώς, Αργείοι! Ή στα νεοελληνικά: «Ντροπή, Έλληνες! Κάτω τα χέρια από τον Κήπο!». Αθηναίοι, δείξτε σεβασμό και δέος μπροστά σε ένα δημιούργημα που ξεπερνάει κατά πολύ το ανάστημά σας και αντισταθείτε στα άνομα σχέδια αυθαίρετων παρεμβάσεων ιδιωτών στον Εθνικό Κήπο! Και ο Δήμος Αθηναίων να μην επιτρέψει την αδιάντροπη επέμβαση και να μη φορτωθεί και αυτός το κρίμα.

* Ο καθηγητής Αλέξανδρος Παπαγεωργίου-Βενετάς είναι αρχιπέκτων -πολεοδόμος και συγγραφέας του βιβλίου «Ο Κήπος της Αμαλίας» (εκδόσεις Ικαρος).